



KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

SEPTEMBER 1939

Nr. 9

Asugem üldlaagri ettevalmistustele!

Noortemagister Valter Hiir.

Tuleval aastal möödub kümme aastat ajast, mil rajati Noorte Kotkaste organisatsioon. Kuna möödunud aastad moodustasid küllaltki pika aja selleks, et organisatsioonil võimalduks täielikult välja kujuneda ja selgitada tuleviku suundi, siis tundub vajalikuna nimetatud tähtpäeva kuidagi eriliselt ära märkida, nagu see mujalgi tavaliseks kombeks.

Ongi kavatsusel selleks puhuks koostada ja välja anda album „Kümme aastat noorkotklust“ ja noorkotkaliku töö demonstratsioonina korraldada suuremaulatuslik laager — üldlaager. Üldlaager korraldatakse koos Eesti Skautide Malevaga, nagu see skautlikke noorsoo-organisatsioone juhtiva keskuse ja skautide ning noorte kotkaste endi sooviks.

Kuna juubeli-albumi koostamiseks on juba vastav toimikond loodud ja eeltöödkäimas, siis samuti tarvilik on kohe asuda üldlaagri eeltöödele. Sõltub ju eeltööde õigeaegselt ja kavakindlast teostamisest üldlaagri õnnestumine. Seejuures tuleb silmas pidada asjaolu, et eeltöödega viivitamine võib osutada raskendavaks üksuste tööle eelseisval tegevusaastal. Eriti aga veel seda, et mõningad eeltöid (nagu laagri koha valik jt.) nõuavad sooritamist juba käesoleval sügisel.

Mida tuleks kohe teha? Eeskätt tuleb selgitada üldlaagri eesmärk, ulatus, aeg, kava ja koht. Nende küsimuste otstarbekaks lahendamiseks on vajalik kõigi juhtide kaastöö. Seepärast võetagu need küsimused malevais toimuvate juhtide nõupidamiste päevakorda ja esitatagu malevate seisukohad ja arvamused Peastaabile.

Järgmisteks ülesaanneteks oleks juba laagri juhtkonna koosseisu, selle ülesannete ja laagri eelarve-kavade koostamine. Nende ülesannete lahendamisele järgneb laagri propaganda ja informatsiooni korraldamine, et malevad ja üksused saaksid asuda tegelikele eeltöödele.

Et loeteldud ülesanded üldlaagri eeltööde alal on küllaltki ulatuslikud ja nende teostamine aeganõudev, siis sellest järeldus — üldlaagri ettevalmistustöödega tuleb alustada viivitamatult.

Kuigi üldlaager toimub koos Eesti Skautide Malevaga ja üldlaagri staap koostatakse mõlemasse organisatsioonis kuuluvaist noortejuhtidest, siis ometi see asjaolu ei põhjusta meie ooteseisundit üldlaagri ettevalmistustöö alal. Selgitame enne soovid ja seisukohad üldlaagri alal, eks see hõlbustab ja ajustatava üldlaagri staabi tööd.

Juhtidepäev „Kotkakodus“.

Teisipäeval, 22. augustil s. a. toimus „Kotkakodus“ Noorte Kotkaste Peastaabi korraldusel juhtidepäev, millest võtsid osa Feastaabi ja malevate staapide liikmed, noortemagistrid ja kotkajuhid, arvult ligi 100. Nõupidamisel viibis ka Kodutütarde vanem prl. S. Pruuden.

Nõupidamise avamine teostus „Kotkakodu“ nägus asu koosolekutesaalis. Avasõnad ütles Noorte Kotkaste vanem kolonel J. Maide. Ühtlasi kol. J. Maide andis edasi Peavanema kindral J. Laidoneri tervitused. Kodutütarde organisatsiooni nimel tervitas koosolijaid Kodutütarde vanem prl. S. Pruuden.

Avamisele järgnenud sõnavõtu kolonel J. Maide märkis, et noorte kotkaste töö on edenenud ja kandnud rohket vilja. Kuid see pole sündinud iseendast, vaid selleks on tarvis häid noorte juhte, kes noorte tööd kannaksid ja juhiks. Seepärast suurim tänu kõigile juhtidele! Ent palju tööd seisab ees, sest veel väga palju noori on organiseerimata. Eriti vanemaid poisse. Olgu see Noorte Kotkaste organisatsiooni lähemaks tööülesandeks. Edasi kol. J. Maide toonitas matkade ja rivilise kasvatuse tähtsust noorte kotkaste töös ja peatus pikemalt skautliikude noorsoo-organisatsioonide ühendamise küsimuse juures. Skautliikude noorsoo-organisatsioonide ühendamise küsimuse kohta pole praegu mingeid kindlaid andmeid ega saa teha oletusi tulevikuks, kuid on kindel, et senist tööd tuleb jätkata, olgu et organisatsiooni struktuuris ja töös teostuvad tulevikus vahest mõnesugused muudatused.

Oma sõnavõtu lõpul kol. J. Maide käsitles veel Euroopa poliitilist olukorda tänapäeval, avaldades arvamist, et Eestil võimaldub jääda eemale otsesest sõjaohust. Kuid kui meid peaks tabama sõjaoh, siis pole meil kahte valikut, vaid astume välja meie rahva vabaduse ja eluõiguse eest. Sellist endakaitsetahet peame sisendama ka noortesse!

Kol. J. Maide viimane väljend võeti koos-

olijate poolt vastu tormilise aplausiga.

Järgnevalt andis Peastaabi ülem nmag. J. Tederloo ülevaate organisatsiooni tööst möödunud, 1938/39. tegevushooajal. Kuna täpsemad andmed, eriti aga arvulised andmed, selguvad alles sügisel, siis referent käsitles tööd möödunud tegevushooajal ainult üldjoontes.

Juhtkonna väljaõppe teostamisest Noorte Kotkaste organisatsioonis kõneles Peastaabi vaneminstruktor nmag. K. Liping, selgitades lähemalt seniseid aluseid süsteemi kujundamisel juhtkonna väljaõppe alal ja esitades kavatsusi tulevikuks.

Nmag. K. Lipingu referaadile järgnes vaheaeg, mille möödumisel töö jätkus „Kotkakodu“ rõdul Peastaabi ülema nmag. J. Tederloo ettekandega NK organisatsiooni tööülesannete alalt järgmisel tööhooajal. Ulatuslikus ettekandes nmag. J. Tederloo märkis matkamise viimist laiemale alusele, linnanoorde tutvustamist maaeluga, „Kotkakodu“ töökorraldust tulevikus, noorte kotkaste juhtide õppekeskuste loomist, noorte kotkaste varustise standardiseerimist, koguteose „Kümme aastat noorkotkust“ koostamist ja välja andmist, üldlaagri korraldamist ja teisi päevaküsimusi.

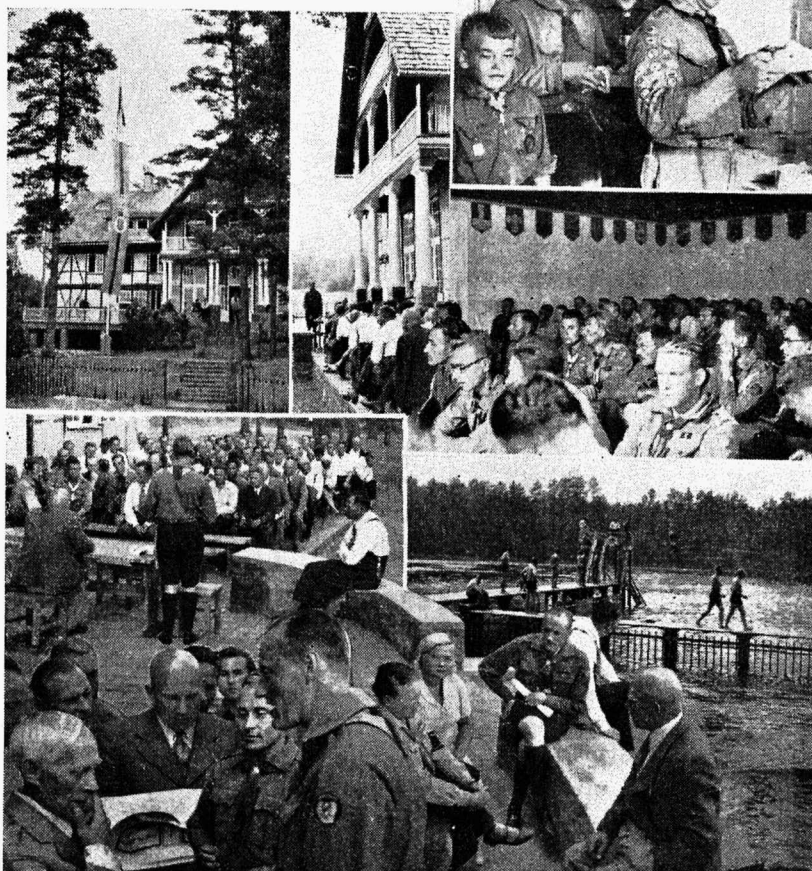
Kuna vahepeal ilm muutus sajuseks, siis asuti jällegi koosolekutesaali, et veel kuulata nmag. K. Lipingu ettekannet Gilwell-Park'i juhtidekoolist Inglismaal.

Nõupidamise ametlik lõpetamine teostus kol. J. Maide sõnavõtuga.

Olgu tähendatud, et nõupidamisel esitatud referaadid tekitasid rohkeid mõtteavaldusi ja sõnavõtte. Ühtlasi avaldati soovi, et sääraseid juhtide päevi korraldataks sagedamini, kuna need aitavad luua tihedamat kontakti juhtide vahel.

Peale nõupidamise ametlikku lõppu sama päeva õhtul toimus „Kotkakodus“ rohkearvulise juhtkonna osavõtul meeleolurikas sise-lõkkeõhtu. Lõkkel vestlesid nmag. O. Randvee „Rover-Moot'ist“ Sofimaal käesoleva aasta suvel ja kotkajuht H. Kase matkamuljeist Soomes.

Juhtidepäev piltides.



Ülevalt vasakult: 1. „Kotkakodu“ ootab külalisi. 2. Peastaabi ülem nmag. J. Tedersoo refereerimas. 3. Koosolek vapisaalis. Ülal nurgas: 4. Kj. R: Nõu tootlustajana. Keskel: 5. „Vabaõhu-koosolek“ „Kotkakodu“ esisel. 6. Ujula veetleb. All: 7. Juhid koosoleku vaheajal päevanuudiseid jälgimas ja päevaküsimusi arutamas.

Järgmisel päeval, s. o. kolmapäeval, 23. aug. s. a. sõideti omnibusel Suur-Munamäele, kuna sealt tagasi jõudes asuti rongidele.

Üldiselt jättis juhtidepäev osavõtjaille hea mulje ja ühtlasi ka teadmise, et „Kotkakodu“ teoksaamisega on juhtidele ja noortele tekkinud tõeline kodu.

PIIRITUSELAKID — PEITSID — LIIVAPAPER — KÜLM LIHM

E. GÜNTHER

TALLINN - TARTU - VIILJANDI - PÄRNU



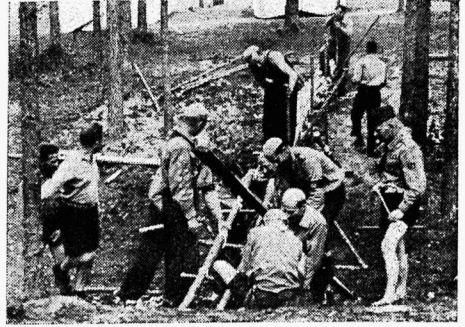
V Vanemate juhtide harjutuslaager Kindsaarel.

Noortemagister Ernst Tarn.

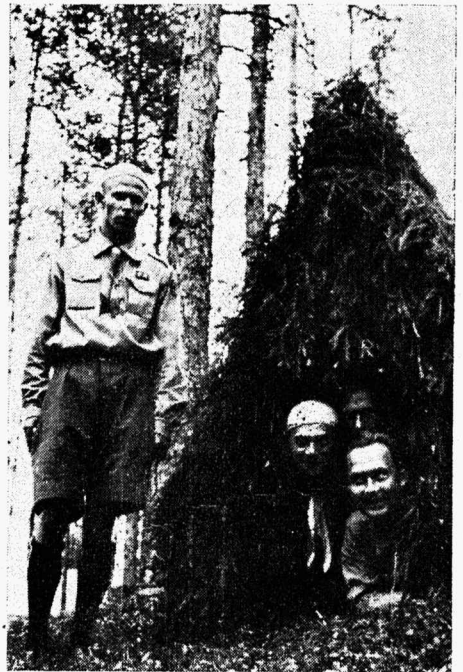
V Vanemate juhtide harjutuslaager, mis toimus NK Peastaabi korraldusel 20.—31. juulini Võrumaal Kindsaarel, oli eriuilmelisem kui seda olid eelmised neli harjutuslaagrit. Neis oli peamine rõhk pandud vanemaile juhtidele üldiste noorkotkalikkude töökogemuste andmisele. V harjutuslaager aga valmistas ette juhte, kes oleksid võimelised tegutseda vastavate erialade juhtidena malevate poolt korraldatavais vanemate ja nooremate juhtide harjutuslaagreis. Neil kaalutlusil oli laagri ligi sajaliikmeline koosseis jagatud kolme erirühma. I rühm tegeles peamiselt side-topograafiliste küsimuste ja välimängudega, II rühm pioneertöödega ja III rühm matkamisega. Eriti peab tervitama asjaolu, et oli senisest suuremat tähelepanu osutatud matkamisele, mis laseb oletada, et meie organisatsioonis see huvitav ala hakkab ka tulevikus senisest suuremal määral levikut näitama.

Üksikute rühmade tööd jälgides nähtus, et siderühma mehed olid kogu laagri kestel usinasti ametis oma ala tundmaõppimisega ja seadis sisse telefoniühenduse „Kotkakodu“ ja laagri vahel ning laagri staabi ja köögi vahel. Õpiti korraldama välimänge ja võeti suure innuga osa öisest luuremängust. Pioneerid ehitasid igasuguseid sildu, onne ja torne, mis vanemaile juhtidele palju uusi kogemusi andis laagreis tarvisminevaiks pionerialaliks töödeks.

Matkarühma mehed, kes esialgu küll



Pioneerid purret ehitamas.



Okstest ehitatud onn.

suure ettevaatusega sellesse rühma astusid, said vist küll huvitavamate ja elulähedasemate kogemuste osaliseks kogu



*Matkarühm kaunil
Võrumaal.*

laagri koosseisust. Toimus ühepäevane matk Verijärvele, kus valmistati toitu, küpsetati lambaliha orgi otsas, räägiti anekdoote, lasti laulu ja valmistati ette eelseisvaiks pikemaiks matkadeks. Liikumisel õpiti tundma soome kompassi käsitlemist ja teemärke. Teisena toimus öö-päevane matk Rõuge kaudu Munamäele, millise matka kestel toimus ka hommikune luuremäng. Huvitavamaks ja elamusrikkamaks kujunes neljapäevane matk Võru-Petseri-Irboska-Venepiir-Senno ja Irboska jaama marssruudil. Tagasitulek Irboska jaamast Võrru toimus rongiga. Selle matka teemadeks olid: kodumaa tundmaõppimine ja kohalikkude elanikkude elu iseärasustega tutvumine. Kokku matkati maha üle 120 km. Kõik matkad õnnestusid hästi ja jätsid osavõtjaile unustamatuid mälestusi.

Peale rühmade töö toimus kogu laagri koosseisule ka rida üldtunde. Ei puudunud ka huvitavad ühised lõkkeõhtud, milledest kohalik elanikkond alati suurearvuliselt osa võttis.

Üldiselt peab mainima, et laager täitis temale pandud lootused, oli väga meeleolurikas ja pakkus vanemaile juhtidele palju uusi kogemusi. Oleks tahtnud vaid näha üksikuis rühmades läbi võetud ainete suuremat piiritlemist, mis oleks taganud üksikute olulisemate osadega põhjalikuma tutvumisevõimaluse. Tulevikus tuleks jätta ka laagri lõpul osavõtjaile rohkem aega omandatud oskuste ja saadud muljete koondamiseks, et ei tekiks tuntud laagriõpetamise ja äramineku rabelemist.

Nii valmis maitsev lõunasöök „šaslõkk“.



3. Ülemaailmses vanemskautide laagris.

Noortemagister O. Randvee.

Skautlikud suurlaagrid jagunevad ja mboreedeks ja moot'ideks. Nendest esimesed on määratud noorem-skautidele kuni 17. ja 18. eluaastani ja teised vanemskautidele — roveritele — üle 18. eluaasta. Mõlemad korduvad iga nelja aasta tagant, nii et jamboree ja moot'i vahet on ikka kaks aastat. Iga kahe aasta tagant võivad kohtuda üle maailma mitmesuguste rahvaste ja riikide skaudid ning süvendada skautlike ideid, sõlmida võõraste maade skautidega sõprussidemeid, elada üheskoos lihtsat, aga romantilist laagrielu ja seejuures õppida tundma mitmesuguste rahvaste omapäraseid kombeid ja võõraid maid. Siin leiabki otstarbekat rakendust skautidele nii omane tegevusala, nagu seda on rändamine ja matkamine. On põhimõtteks, et iga järgnev jamboree ja moot peab toimuma ikka uues omapärasel ümbruses ja ise maal.

Vanemskautide — roverite — ülemaailmseid laagreid on seni korraldatud 3. Nendest esimene leidis aset 1931. aasta suvel Šveitsis Kanderstegis, teine 1935. aasta suvel Rootsis Ingaros ja kolmas Rover Moot toimus käesoleva aasta 16.—28. juulini Kesk-Šotimaal, ilusa Šoti suvitulinna Grieffi lähedal Monzie Castle'i pargis. Rahulikude ja looduslikult ilusate Šoti mägede vahel kogunes sinna üle maailma kokku üle 3500 roveri, kes esindasid 21 riiki, 42 rahvusega.

Laagri organiseerimise eeltöödel arvestati 8000 osavõtjat, kuid ärevad ajad rahvaste ja riikide vahel sundisid paljusid kodusesse jääma. Osavõtjate arv üksikuist maist kõikus 1—2400. Nii olid ühe roveriga esindatud Briti Guajaana, Bulgaaria, Malai, Sudaan ja Trinidad, kuna teiste riikide keskmine osavõtjate arv kõikus 10—25 vahel. Üle poole laagri koosseisust andis Suur-Britannia 2435 roveriga, temale järgnesid Šveits 120 roveriga, Rootsi 95 roveriga jt. Olgu mainitud, et kõik maailmajaod olid esindatud, kuigi mõnele võis olla see tekkond Šotimaale väga pikk, aeganõudev ja kulukas, ent vana vaba Inglismaa ja skautidele omane rändamiskirg ning laagrituli kutsusid.

Eestist võttis 3. Rover Moot'ist osa 2 noorte kotkaste ja 3 skautide juhti. Seega viibisid noorte kotkaste pere

liikmed täieõiguslike esindajaina esmakordselt ülemaailmses skautide laagris.

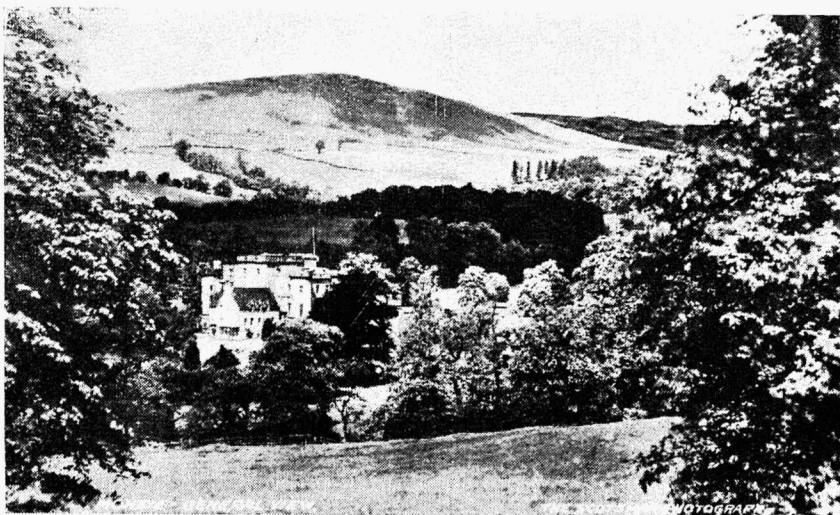
*

Laagri organisatsioon funktsioneeris täpselt ja eeskujulikult ning šotlased olid võõraste maade vanemskautide vastuvõtuks teinud ära hiiglatöö. 18 kuud olid kestnud igasugused ettevalmistused ja eelarvestused suure rahvapere kokkutoomiseks, toitlustamiseks ja meelepärase ajaviitevõimaluste loomiseks, et kõik võiksid tunda end kodustena ja vabadena. Nii võiks mainida, et laagrisse oli sisse seatud korralik veevärk joogi- ja pesemisvee tarvis, ei puudunud isegi pesemis- ja duširuumid. Alati viibis kohal uhke postmobile — postiauto —, mis toimetas kõiki postioperatsioone. Et kirjade postiletoimetamine poleks mitte tülikas, selleks oli laagris üles seatud veel 3 tavalist postkasti, kust võeti kirju välja kaks korda päevas. Samuti oli avatud iga päev Briti Panga osakond (British Linen Bank), kus toimus peamiselt valuuta vahetamine ja valuuta ostmine. Hästi oli korraldatud ka lugemislaud paljude inglise ajalehtedega, huvitavate ajakirjadega ja muude brošüüridega. Kõik eelnimetatud ettevõtted ja asutised leidsid alalist küllastamist roverite poolt.

Eriti hea menu oli aga laagrikaupluses — Scout Shop'il —. Seal müüdi peamiselt laagri- ja matkavarustust ning šoti mustriega mälestuseseid. Väga palju sooritati oste just laagri- ja matkavarustuse alal, sest Inglismaal on nimetatud varustis väga mitmekülgne ja massitoodangu tõttu võrdlemisi odav. Laagrikaupluses olid mõnel päeval ostud nii suured, et ei jõutud küllaldaselt kohale toimetada uut kaupa. Peale Scout Shopi teenis ka tõhusalt oma otstarvet „Chemist“ — tualett- ja fotoograafiaarvete kauplus. Kolmanda erikaupluse moodustas veel „Scout Book“, kus oli saadaval suures valikus igasugust skautlikku kirjandust, mis ilmunud Inglismaal ja mujal. Kõik need kauplused olid paigutatud nii, et olid küllaldaselt kättesaadavad nii rovereile kui ka külatajale.

*

Monzie Castle ühes teda ümbritseva pargiga kuulus lord Magrighon'i pärijatele, kelle eelkäijad olid asunud sinna



Vaade osale Monzie Castle'i pargile, kus toimus laager.

elama juba XVI sajandil. Lossipark, mis oli kasutamisel laagriväljakuna, oli umbes ühe ruutkilomeetri suurune tiheda rohuga, väikeste küngastega ja üksikute metsatukkadega kaetud maa-ala. Tervet seda parki ümbritsesid igast küljest 100—200 m kõrgused mäekuplid, mis andsid maastikule väga koduse ja rahuliku ilme. Ühe sõnaga, koht oli ideaalne 3500-liikmelise laagri paigutamiseks.

Terve laager oli jagatud kahte suurde ossa: 1. Maitland Camp ja 2. Makgill Camp, kuna kolmanda, väiksema laagri moodustas laagri peastaap oma büroode ja ametkonnaga ning delegaatide laagriga. Kaks suurt pealaagrit moodustasid terves laagri organisatsioonis omaette terviku ühes oma staapidega ja olid laagri töörakenduses ja laagri elu korraliku funktsioneerimise mõttes väga õieti ette nähtud. Need mõlemad allusid otseselt moot'i peastaabile. Nii Maitland'i kui ka Makgill'i laager võtsid oma alla eri väljakud ja nende vahel oli olemas juba looduslik piir oma mäenõlvakuga ja metsatukaga. Mõlemad jagunesid viide suurde all-laagrisse ja need omakorda rühmalaagreiks (Grew Camp). Umbes 5—8 rühmalaagrit moodustasid ühe all-laagri. Rühmalaagrid olid terves laagriorganisatsioonis väiksemad allüksused ja nende liikmete arv olj kõikjal 50. Üldse oli rühmalaagreid kokku 66. Iga all-laagri liige kandis oma pluusi vasakpoolsel rinnatas-

kul vastava all-laagri tähte ühes rühmalaagri numbriga. Need tähed kui ka numbrid olid trükitud väikesele värvilisele riidelapile. Maitland laagril oli punane põhi ja Makgill laagril sinine. Nende värvide, tähtede ja numbrite järge oli rovereil kerge määrata teiste kuuluvust all-laagrisse.

Nagu tähendatud, koosnesid rühmalaagrid 50 liikmest. Sellest põhimõttest peeti kindlasti kinni. Nii ei saanud mitmed rahvused, kel olj osavõtjate arv alla 50 või üle selle, sugugi omaette rühmalaagrit, vaid paratamatult tuli liituda vöörastega. Näiteks ei saanud rootslased oma 95 roverit kõiki paigutada ühte laagrisse, vaid 45 olid sunnitud asuma mujale ja juurde võtma veel 5 vöörast liiget. Kuid ega see kodurahu ei häirinud. Vööras veri ja uued inimesed töid juurde uut tööhoogu ja püüdlikkust. Ja need all-laagrid, mis koosnesid mitmesuguste rahvaste segust, olid alati kõige huvitavamad, kõige hoogsamad oma elutempos ja teotahtelisemad, sest kõik panid välja oma maa „trumbid“ ja ükski ei tahtnud alla anda. Võis leida rühmalaagreis väga erinevat rahvaste segu. Nii elasid mõnes koos röömsat laagrielu Jamaika neegrid, indohiinlased, malailased ja inglased. Eestlased ei kuulunud ühegi all-laagri koosseisu ja seetõttu jäi meil nagu veidi puudulikuks vööraste rahvaste laagrielu kõigi nende röömudega ja naljadega. Meie elasime omaette elu

delegaatide laagris. Seal oli meil muretu elu ja me ei olenenud kunagi all-laagrite päevakavast ega nende toiduaegadest. Oma aega kasutasime võõraste rahvaste laagrieluga tutvumiseks ja matkamiseks ning Šotimaa tundma-õppimiseks.

*

Välismaistes suurlaagrites on nõue, et kõik osavõtjad peavad kaasa tooma oma varustise, sest võimatu on nõuda laagrikorraldajailt seda kõike, mida vajatakse laagris. Nii olid ka 3. Rover Moot'ile kogunenud kõik omade kimpude-kompsudega. Ühed suurematega, teised vähematega, aga kõigil olid omad telgid, omad keedunõud, omad kirved, labidad jne. Ka meie löime oma väikesed telgid üles ja kinnitasime telgikastustele sini-must-valged lipud. Kõik kodumaalt kaasatoodud laagriesemed olid aga ka huviobjektiks võõrastele, sest nende kaudu võis igaüks enamvähem ümmarguse pildi saada, kuidas on uskikil maal arenenud laagri- ja matkasjandus. Eriti hea laagri-varustisega olid niisugused püsivad skautidemaad nagu inglased, prantslased, hollandlased ja šveitslased. Märkimisväärne hea kvaliteediga on just nende peen ja tihe telgiriie ja omapärased on ka nende mitmesugused telgitüübid oma mitmekesis- te värvitoonidega.

Meie oleme harjunud nägema laagreid valgete telkide all, kuid sealne suu- rearvuline laager elas rohkem kirjuse telkide linnas, sama kirjus, kui oli tema elanikkond. Seal vaheldus mitmes vari- andis roheline, kollane, oranž ja hall toon. Ent domineerival kohal oli siiski valge telk.

Väga paljud roverid olid laagrisse ilmunud oma väikese individuaalmatka- telgiga. Näis, et neid oli rohkemgi, kui suuri mitmeinimese telke. Nendel väi- kestel mitmetüübilistel individuaaltelki- del on aga suures laagris see pahe, et nad ei suuda kunagi pakkuda silmale ühtlast ega rahulikku pilti ning nad koormavad liigselt väikest laagriplatsi ja neelavad palju vaba ruumi. Nii paistsid palju vastuvõetavamaina ja korrapärasemaina need rühmatelgid, kus valitses ühtlane telgitüüp. Olgu see siis majatelt, koonustelt või mõni muu. Ent niisuguseid ühtlasi all-laagreid oli vähe. Võiks mainida ainult rootslasi, kes olid laagrisse tulnud täiesti ühtlase ja tuliute valgete majatelkidega. Nende all-laager tuletas meelde juba meie noor- kotkaste ilusat valget telklinna oma korrapärasusega.

Skaudid peaaegu kõikjal oma laag- reis, kus on see vähegi võimalik, prakti- seerivad maas magamist. Ja ega see maas magamine nii hirmus hädaohtlik olegi. Sellega tuleb vaid harjuda! Ta tuleb laagri korraldajaile palju odavam, sest pole tarvis muretseda kallist metsa- materjali voodite ehitamiseks, jääb ära põhuotsimine ja võidetakse ka palju aega. Loomulikult osutub Inglismaal niisuguste laagrivoodite ehitamine või- matuks, nagu kasutame neid meie oma laagreis, sest seal pole võimalik saada puumaterjali. Maas magamiseks loo- tatakse külje alla seks otstarbeks val- mistatud eriline tihe kummiriie — groundsheet —. sellele asetatakse peale mingisugune tekk, et kummiriide külmus ei tungiks läbi, ja pehme voodi ongi valmis. Rohkesti kasutatakse ka täis- puhutud kummist aluskotte, mis samuti asetatakse maapinnale. Et aga soojus tõesti oleks garanteeritud, siis kasuta- vad inglased erilist udusulgedest maga- miskotti. Ka meie ei saanud teisiti, kui pidime endile ostma samasugused kum- miriide ja magamiskotid. Algul tuli mõnel küll näha hirmsat vaeva maga- miskotti pugemisega, kuid pikapeale harjuti sellegagi. Ent oli tõesti soe ma- gada. Oleks läinud kas või Põhjanabale proovima.

Roverid oma suurtes laagrites ei harrasta eriti palju all-laagrite kaunis- tamiskunsti. See nagu jäetakse rohkem nooremate skautide asjaks. Ent sellegi- pooltest võis leida mitme all-laagri juu- res omapäraseid ja väga leidlikke võt- teid. Nii olid mõned oma laagrivära- vasse valvuriks sepsitunud mitmesugu- seid metsloomi ja lohesid ning nende kõigi ehitusmaterjaliks olid ainult liht- sad ja poolkõdunenud kannutümikad. Töö oli aga meisterlik ja imeteldav.

Üks eksootiline all-laager oli laagri restoranist kokku kogunud kõik tarvi- tamisest kõrvaleheidetud papist joogi- kruusid ja neist sepsitunud 8 m pikkuse valge ussi, kes oli rõngasse tõmbunud üle laagriväraava ja varitses iga sisse- astujat lahtise punase suuga. Paljud all-laagrid olid oma värvad kaunista- nud rahvuslike embleemidega ja muu omapärasega.

Väga värvilisteks olid aga muutunud nende all-laagrite värvad, kus oli tege- mist kirju rahvaperega. Seal püüdis igaüks riputada väraava külge midagi oma maa päritoluga. Nii rippusid ühe all-laagri väraavas riidemustrid, past- lad, kindad ja veel muud esemed, mida kodumaalt oli juhuslikult suudetud kaa-



40 rahvuse esindajad Rover Moot'il. Esimeses reas teine nmag. O. Randvee ja kolmas nmag. K. Liping.

sa tuua. Kui rääkida ilustistest, siis olid need peamiselt ikka seotud laagri-värvaga. Telkide ja lipumasti ümber oli neid vähe leida, peaaegu mitte sugugi. Samuti puudusid laagris ka niisugused suured üldehitised sildade, tornide ja muu näol, nagu oleme harjunud nägema meie laagrites. Ent olgu teada, et skautide jamboreede ja moot'ide põhimõtteks pole mitte õppetegevus, vaid seltsimehelik kooselu, vastastikune tundmaõppimine ja üksteise mõistmine ning matkamine võoral maal. Või nagu ütlevad inglased: Brotherhood in open air!

*

Milles seisis siis Rover Moot'i tegevus ja kuidas liikus tema päevakava?

Nagu juba mainitud tegevuse kohta, seisib see peamiselt vastastikusel tundmaõppimises, mängudes, matkades, alllaagrite külastamises, lõkkeõhtuis ja väikestes tseremoonias. Erilist rõhku pandi aga matkamisele ja šotlased olid äärmiselt lahked oma maa vaatamisväärsuste näitamisega. Kogu 10 päeva kestel, mis laager viibis Monzie Castle'is, oli tervelt 8 päeva reserveeritud matkadele. Üldse oli kavva võetud 21 mitmesugust organiseeritud matka šoti mägedesse ja väikestesse šoti linnadesse ning teistesse huvipakkuvaisse kohta-

desse. Iga rover võis valida oma maitse järgi meeldiva matkamarsruudi. Kui see osutus mõnele raskeks, siis abistas teda lahkel matkabüroo. Üks matk oli kõigile osavõtjale prii, kuna teised olid väikese tasu eest.

Võib-olla näib ehk imelik, et kuidas võib maksta veel selle eest, kui inimene näeb ise matkal hirmsat jalavaeva ja higistab. Lugu oli aga nii, et igal matkal olid kasutada ka mugavad omnibused, millega kaeti suurem osa teekonnast. Jalgsi tuli keskmiselt matkapäevadel käia ainult 8—12 miili. Ent võib ütelda, et meeldiv ja ülev tunne oli matkata šoti mägismaal ja laskuda graniitmäeseljandikelt sügavasse orgudesse, kus nirisesid mäestikuojad ja soisel ning niiskel pinnasel otsisid pika villaga ja kõverate sarvedega lambad nohisedes rohusuutäisi. Sageli tuli poolest säärest saadik sulistada vees, kuid see polnud midagi kõige selle ilu kõrval, mida pakkus mäestikuloodus.

Huvitava matkana tuleks nimetada šotimaa kõrgeima mäetipu Ben Nevis külastamist, kuhu alati oli massiliselt soovijaid. Nimetatud mäetipp asetseb 1500 m üle merepinna ja see on saanud kõigi turistide huvikeskuseks oma ilusate mäeahelikudega ja seal lähedal asetseva ilusa väikese Fort



*Omnibustel Ben-Nevisse tipu poole.
Peatus mäestikuis.*

Williami linnakesega. Meil kui õppimata mäeronijail võttis tippu minek aega 6 tundi, kuna õppinud ronijad sooritavad selle teekonna 4 tunniga.

Need roverid, kes matkal ei viibinud, saatsid oma päeva mööda laagris vastavalt oma all-laagri päevakavale. Seal toimusid mänguväljakuil igasugused võistlusmängud üksikute all-laagrite vahel, tehti muusikat ja löödi lõbusaid laagrilaulu. Ka harrastati suplemist väikeses järves Loch Morel, aga viimast siiski võrdlemisi vähe, sest ilmastik polnud seks küllalt soodus.

Huvitavamaks kujunes laagrielu õhtul peale kella 5. Siis algas vastastikune rühma all-laagrite külastamine. Külastamine oli korraldatud nii, et rühma all-laager kutsus mõne teise maa all-laagri terves koosseisus või osaliselt enda juurde five o'clockile, kus siis ülevas tujus juteldi ja sõlmiti sõprussidemeid kohviklaasi ja maiustiste juures.

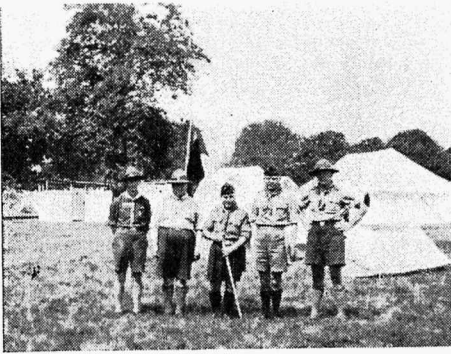
Korraldati aga ka laiaulatuslikumaid vastuvõtte, kus paluti enda juurde külla igast rahvusest paar esindajat ja kostitati siis seda rahvusvahelist skautide peret oma maa rahvustoiduga. Niisugustel külastamistel oli peale tavalise sõpruse loomise veel propagandiline tähtsus oma maa ja rahva elu-olu tut-

vustamise mõttes. Selleks jagati külalistele igasuguseid mälestusesemeid ja maateaduslikke brošüüre turismi otstarbeks. Loomulikult tegid niisugused külastamised vastuvõtjaile teatavaid kulusid, aga oma rahva ja riigi tutvustamise mõttes oli sel siiski teatav kasu, eriti aga väikerahvastele. Tulevikus peaksime meiegi oma maa skautlikele noortele, kui nad söidavad rahvusvahelistesse suurlaagritesse, andma ainelist toetust ka selliste abinõudega propaganda tegemiseks. Oma kodumaistes suurlaagrites võiksime harrastada all-laagrite külastamist, et sel teel luua tihedamat kontakti noorte vahel.

Et tervet laagriperet koos näha, siis tuli kindlasti külastada üldist lõkkeõhtut või mõnd pidulikku marssimistseremooniat laagriväljakul, mis toimus harilikult sel päeval, kui oli laager avatud rahvale.

Suuri üldisi lõkkeõhtuid terve laagri koosseisu osavõtul oli kaks. Lõkkeõhtud olid rohkem mõeldud laagriale, kuna publikule polnud nad avalikult määratud. Kuid siiski leidis ka külalisi. Lõkke süütamisel puudus seal täiesti niisugune ilus süütamistseremoonia, nagu oleme harjunud nägema noorte kotkaste laagris. See süüdati nagu iga teinegi tuli ja ta hakkas loitma külmalt, kuid soojendas pärast siiski. Lõkkekava oli sama vahelduv nagu meilgi. Oli üldlaule, üksikute rahvaste ettekandeid, muusikat, rahvustantse ja naljaettekandeid. Väga palju aga oli niisuguseid ettekandeid, kus pandi terve laagripere ja ka külalised kaasa tegutsema. Nii õpiti seal ühiselt selgeks mõnigi laagrilaul, naljanumber jm. Need ühised ettekanded meeldisid lõkkelistele ja kõik tegutsesid kaasa. Ja siis lõpuks, kui lõkketuli hakkas kustuma, oli tunne, et tuli on siiski lähendanud kaugelt kokkutulnud noori ja köitnud laagripere üheks tervikuks.

Mis aga meile, eestlasile, silma paistis, olid laagri liitsad tseremooniad. Meie nagu ei tahtnud algul sellega harjuda, sest olime oma laagrites liigselt „ära hellitatud“ tseremooniatega drilliga. Nii ootasime ka seal viimast, aga see jäi tulemata. Ei mingisugust eelharjutust marssimiseks ega eelrivistuseks. Ja kui jõudis kätte laagri avamine, siis koguneti 15 minutit varem kõrvalväljakule oma nimesiltide juurde. Seal toimus ülesrivistus lippudeväljakule marssimiseks. Kui sõtlaste torupillide orkester hakkas pirstama marssi, siis klappis ka roverite samm hästi ja kolonnid liikusid sirgeis ridades ja püstipäi rahva



Eesti esindus paraadileminekul.
 Vasakult: skm. H. Michelson. skm. H. Paalmann, nmag. K. Liping, nmag. O. Randvee ja n-skm. L. Alev.

ja aukülaste ette. Kõige ees kanti iga rahva nimesilti, sellele järgnes lipp ja siis meeskond. Meid oli ainult viis. Ja et mitte meeskonna koosseisu vähendada, selleks palusime kaht inglasi nimesilti kandma. Ühe oma mehe panime lippuriks ja neli marssis julgelt lipu järel. See kõik oli lihtne, aga siiski meeldiv.

Lippudeväljakule oli aukülaste tribüünist paremale püstitatud kõigi laagrist osavõtjate rahvaste rahvuslippude jaoks lipuvadad. Sel hetkel, kui rahvaste esindajad möödusid rivikorras oma lipumastist, heisati nende rahvuslipp. Olid kõik marssinud laagri lipuväljakule, algas avamine. See seisis laagri pealiku Mr. M. Howie avasõnas ja Lord Somers'i (Deputy Chief Scout for Great Britain) avakõnes, kes ka ühtlasi kuulutas 3. ülemaailmse Rover Moot'i avatuks. Järgnesid veel tervitused ja siis asutigi nn. paraadmarsile aukülaste eest läbi ning laager läks oma harilikule tegevusele.

Laagri harilik tegevus liikus järgmise päevakava raames:

6.30 — äratus. Sel kellaajal algas Monzie lossitornist šoti vilespilli (torupilli) trillerdamine ja sellele järgnes kohe kärgatav raketipauk, et tahes või tahtmata tuli ärgata ja uni silmist pühkida. Väga pahased olid prantslased sellele hommikusele šoti torupillikontserdile, sest terved päevad vingusid need ja ka vara-hommikul ei andnud nad rahu. Ühel hommikul, kui jälle lossitornist kostab torupilli trillerdamine, poeb üks prantslane sügavamale magamiskotti ja hoiab kõrvu kinni, et veel saaks

rahus puhata. Siis aga korraga kõlab hirmus kärgatus. Prantslane ajab pea kotist välja ja ohkab kergendatult: „Jumalale tänu, löhki läks!“ ja pöörab rahus magama. Ent samal momendil jätkab torupill jälle oma ühetoonilist virinat. Prantslane ei saanud teisiti, kui pidi ärkama. Loomulikult polnud mitte igal hommikul samal kellaajal niisugust vahejuhtumit.

6.45—9.00 Päevase toidumoota väljajagamine. Samal ajal toimus teistel telkide korrastamine ja pesemine ning hommikueine valmistamine.

8.00 Lippude heiskamine all-laagreis. Mõni minut enne nimetatud aega koguneti lipumastide ümber ja täpselt kell 8 kõlas jälle raketipauk ning korraga heisati lippu.

8.15—8.30 Hommikupalvus. See toimus all-laagreis lipumasti juures või selleks otstarbeks ehitatud altari ümber. Mitmes all-laagris olid isegi oma vaimulikud kaasas, nagu prantslastel ja belglastel.

8.30—9.30 Hommikueine.
 12.00 Õige aeg (Time Signal). Seks kõlas jälle raketipauk.

12.00—13.00 Kesk-päeva söögiaeg (Mid-day Meal).

17.00—19.00 Tee
 20.00—21.00 Öhtusöök
 21.00 Lippude langetamine, mis toimus samuti raketipaugu märguandel.

21.15—22.30 Laagrituli
 23.00 Vaikus
 23.30 Öörahu. Tuled kustutada.

*

3500-liikmelise laagri toitlustamine ja toiduainetega varustamine oli tehniliselt väga hästi läbi viidud ja toiduainete väljaandmine funktsioneeris eeskujulikult. Kõik toiduained olid arvestatud 50-liikmelise all-laagri koosseisule ja nende ainete muretsemine ning pakkimine oli välja antud tuntud suurfirmale. Nii langes laagri toitlustamispersonaalil õlgadelt ära üks raskem ülesanne ning sellega praktiseeriv firma tuli oma tööjõududega palju paremini toime. Nüüd oli vaja vaid iga päev kohale toimetada 66 all-laagri jaoks sama palju valmistatud toidupakke à 4 toidu tarvis. Nagu juba päevakavast selgus, toimus nende väljajagamine hommikul kella 6.45 ja 9.00 vahel. Selles ajavahemikus oli igale all-laagrile veel määratud oma täpsem aeg. Toidu valmistamine toimus aga igas all-laagris

eraldi ja kõigil pidid kaasas olema oma keedunõud.

Oli aga palju rovereid, kes ei kuu- lunud kuskile all-laagri koosseisu. Ja nende kui ka külaliste jaoks oli avatud laagrisöögimaja (Restaurant), kus mõ- dukate hindadega sai korralikult einest- tada. Mõnel päeval olid otse ootajate sabad söögitelgi ukse taga; nii suur men- nu oli söögimajal. Ka meie kasutasime viimast asutist einestamiseks.

*

„Rover Moot'i eeltöödel oli tehtud suuri pingutusi laagri propaganda alal laiades massides ning saavutatud sel alal tõhusaid tagajärgi. Oli avaldatud hulk kirjutisi Inglismaa kui ka välis- maa ajalehis ja ajakirjus, trükitud paks ja sisukas laagribrošüür selgitavate kir- jutistega, piltidega ja joonistega ning saadetud see juba mitu kuud varem üle maailma laiali kõigile skautlikele keskusile. Ka laagris oli kohal hulk nimekate lehtede ajakirjanikke ja kir- jasaatjaid ning fotograafe.

Laagris sai suure menu osaliseks oma huvitavate piltidega ja kirjutistega laag- ri pildileht „The Moot Pictorial“, mis ilmus igal laagripäeva varahommikul. Üldse ilmus 10 numbrit 4 6—8 lehekül- ge. Leht oli kaustalt meie „Rahvalehe“ suurune, ent jättis nii sisult kui ka väli- muselt väga soliidse mulje. Eriti head ja loomutruud olid tema pildid laagri- elust, laagriettevõtteist, matkadest ja muust. Aga ka mitmesugused artiklid, kirjutised ja laagrihuumor ei jätnud midagi soovida. Leht trükiti 30 miili eemal asetsevas vanas ja ajaloolises Šoti linnas Perth'is, mis oli olnud kuni 1450- ndate aastateni Šoti pea- ja kuningate- linn. „The Moot Pictorial“ maksis kõi- gest 1 penn (8 senti) ja ta menu oli võ- ratu. Kõik roverid kui ka külalised ost- sid lehe endale mälestuseks. Ka telli- musi oli palju.“

*

Inglismaal on laagerdamine (camping) tunginud väga laiadesse massidesse. Kõikjal, kus me oma matkadel ja läbi- sõidul viibisime, kohtasime suuremaid või vähemaid laagreid. Palju oli näha ka ühe-, paarikaupa ja isegi perekon- dadega suvitamist telkide all. Selleks oli valitud teede lähedal ilus muruga kaetud metsa- või veeäärne vaba maa- lapike, sinna telgid püstitatud, ja suvi- majad olidki valmis. Paljudes kohtades oli näha kohe erilisi laagriplatse, kuhu oli üles löödud vastav silt: Camping Place. Seal võis iga laagrisse-soovija

endale väikese tasu eest lunastada välja telgiaseme.

Sellest kõigest siis ka olenes, et tunti suurt huvi Rover Moot'i vastu. Loomulikult oli siin ka tõmbejõuks see kirju rahvapere, kes oli asunud üle maailma Monzie Castle'isse 10 päevaks suvitama. Laager oli külalistele ava- tud neljal korral: kahel nädalapäeval ja kahel pühapäeval. Rahvast vooris nendel päevadel laagrisse küll taksidel, eraautodel, omnibustel ja jalgsi. Kee- gi ei pidanud kalliks šillingist sisse- pääsu. Kõik tahtsid näha ja kõnelda kaugelt tulnud skautidega, sest see oli ju kõige otsesem kontakt laia maail- maga. Juba siis keerlesid jutud sõja ja rahu ümber. Ja kui nähti laagri- noori elamas suures sõpruses ja rahus, siis küsiti: miks ei või terve maailm elada nii, kui suudavad nii olla tema noored, kus on koos 42 rahvust.

Et lugejaile oleks selge, kuivõrd tä- helepanu leiab Inglismaal üks rahvus- vaheline suurlaager, siis peaks vist kõi- ge selgemalt seda ütlemä üks pühapäe- vane küllastajate arv, mis tõusis 70.000-ni.

Eriti suur kiring oli kõigil külalisil autogrammide vastu. Vahel muutus see autogrammide korjamise haigus ot- se tüütavaks ja et sellest pääseda, siis tuli lihtsalt kõrvale põigelda. Mõned eksootiliste maade mustad ja pruunis- tunud roverid pidid sageli seadma auto- grammide soovijad sabadesse, nii palju kogunes neid. Ka linnade külastamisel oli sama nähtus. Kõikjal sirutati väl- ja blokknoodid! Please, give me auto- graph! Mõnikord tungles neid nii pal- ju suurel liiklemiskohal ette, et võimatu oli teisiti edasi pääseda, kui tuli jooksu minna. Meie, noorte kotkaste vorm oli teiste roverite vormist erinev ja seepä- rast just tuli ka meil palju autogram- midega võidelda, sest kõigile oli selge, et on tegemist välismaalastega. Meie noorte kotkaste vormi kohta võiks nii- palju öelda, et sellesse suhtuti kõikide poolt kiitvalt ja see meeldis kõigile.

*

Oleme sageli kuulnud inglaste vaba- meelsusest ja nende teadlikust distsi- pliinist ja selles veendusime ka meie Rover Moot'il. Vähe oli seal määrusi, vähe keelde ja käske, väga palju aga va- badust ja usaldust. Puudusid seal iga- sugused kodukorrad, karmid määrused, sõjaväelise täpsusega käskkirjad ning nende maksmapanijad komandandid. Aga keegi ei tahtnud määrustest üle astuda. Ei astunudki, sest see oli ju

võimatu, need puudusid. Puudusid, aga midagi ei jäänud tegemata. Kõik oli korras ja terve laagrielu nagu voolas iseenesest ja see voolas rõõmsalt ning takistamata. Oli niisugune tunne, et viibid tõesti vanal vabal Inglismaal, kus ei räägita palju demokraatiast, aga on demokraatia. Kõik skaudid on juba maast-madalast läbi imbunud teadliku distsipliiniga kasvatusel ja tegevuse kaudu, mida meie aga õpetame ikka veel eeskirjadega.

10 päeva elus laager Monzie Castle'i pargis vabas looduses ja peale seda kolis terves koosseisus umbes 150 km lõuna poole Šotimaa endisse pea- ja kuningatelinna Edinburghi, kus elati veel 3 päeva. Edinburgh on Šoti ja üldse Inglismaa ilusamaid linnu, kus elab ½ miljonit elanikku. Kuulus on Edinburgh oma vana ajaloolise lossi poolest, mis asetseb kaks korda kõrgemal kaljul kui Tallinna Toompea loss. Edinburghi päevad olid roveritele määratud linnaga ja selle ümbrusega tutvumiseks, kuna delegaadid pidasid konverentsi. Korterisse oli laager paigutatud suurtesse ja nägusaisse koolimajadesse.

Edinburghi suurel Murrayfield'i rugbi- ja jalgpalliväljakul toimus 3.

Rover Moot'i lõpptseremoonia ja juba suurema pidulikkusega, kui oli seda Monzie avatseremoonia. Selle heaks kordaminekuks aga korraldati juba eelmisel öhtul eelharjutus. Niisiis olid sealgi eeldrillid. Laagri lõpptseremoonia koosnes paraadmarssist ja paljudest huvitavaist ettekandeist ning hüvastijātu-tervitustest. Sel pidulikul momendil anti ka kõigi maade esindajale üle Rover Moot'i poolt suur „ülekullatud“ puust võti. Hilja öhtul, juba pimedas, hakkasid roverid staadionilt lahkuma, ja siis juba viisid mõtted kauge kodu poole. 3. ülemaailmne Rover Moot oli lõppenud.

Šotlaste ja Šoti mägede keskel haihtusid kõik need paljud anekdoodid šotlaste kokkuhoiust, sest kõikjal hoo vas vastu igaühele suur lahkus ja sõbralikkus. Seda oli rohkem kui vaja. Kõike pakuti külluses ja kõike oli külluses. Vähe oli ainult sooja päikese paistet, aga selle eest anti jälle lahkesti iga päev külma ja vihma.

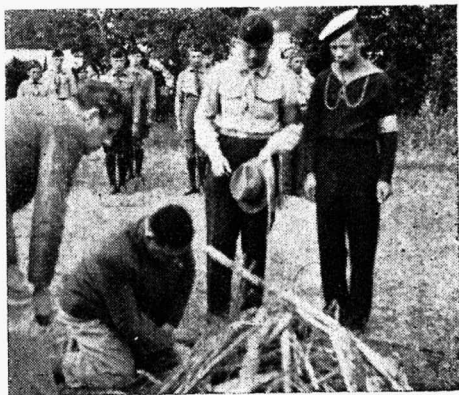
Võiks kinnitada, et kõik roverid said 3. ülemaailmsel Rover Moot'il hea õppetunni osaliseks ja viisid igasse maailmakaarde kaasa palju ilusaid mälestusi ja uusi ideid, mis leiavad pinda edasistutamiseks ja edasielamiseks skautlike noorte peres.

NK Lääne Maleva üldlaager.

29. juunist — 3. juulini toimunud Lääne Maleva III üldlaager Pullapääal kujunes suurimaks senipeetuist. Hästi õnnestus uudisüritus — maleva vanema läkituskutse edasitoimetamine matkakorras üksusest üksusse ja mis täpselt ettenähtud ajaks, s. o. laagri avamiseks kohale jõudis ning pidulikult viimase rühma poolt maleva vanemale tagasi anti.

Üldlaagrist, mis jagunes malevkondade viisi all-laagriks, võtsid osa ligi 200 noort kotkast ja van. juhti. Külalistena võtsid laagrist osa 5 noort kotkast Petseri ja 5 — Tallinna Malevast. Laagrivanemaks oli Olev Reintalu, abiks H. Roosimägi ja pealikuks kj. H. Kase.

Pioneerivõistluse võitis pinevas võistluses Haapsalu all-laager, samuti ka 20 × 60 m pendel-teatejooksu. Lõkketegemisel tuli esikohale Risti all-laager, kombineeritud võistluse noorhaugaste võitis Märjamaa malevkond. Lihula malevkond võitis signaliseerimise võistluse. Parima all-laagri vimpli võitis esmakordselt Lihula malevkond jättes teisele kohale mõne punktiga Risti malevkonna.



Maavanem hr. Kasterpalu süütamas nõupidamistuld.

Õnnestunuks tuleb lugeda ka laagri suurmängu, suurlõket kj. R. Nõu juhtimisel ja Vabadussõja sangarite austamiseks korraldatud lõkkeõhtut, kus KL ma-

leva pealik kol. K. Soo, NK Kullamaa mlvk. pealik V. Riive, Taebla r. vanakotkas H. Viilmaa ja maaomanik M. Muuli jutustasid oma mälestusi Vabadussõjast, mida kuulati noorte poolt täieliku kaasaelamisega.

Kaks päeva enne maleva üldlaagrit toimus samas õppelaager rühmajuhtide kursustele.

KODUTÜTARDE PÄRNUMAA RINGKONNA SUVISEST TEGEVUSEST.

Möödunud suvi oli Pärnumaa kodutütarde tegevuses väga mitmekülgne. Korraldati matku, suvipäevi, laagreid, 150 kodutütart võttis osa President K. Pätsi sünnikoha tähistamise pidustustest Tahkurannas, jne.

Eriti muljeterikkaks kujunes ringkonna laager Reius. Laager toimus 6.—10. juulini. Osavõtjaid oli 137. Korraldati lauluvoistlus, sõlmedekõitmise voistlus, rahvantsuvõistlus, mitmesuguseid sportlikke voistlusi ja lõkkeõhtuid. Laulu- ja rahvantsude voistlused toimusid lõkketulel. Laagris toimunud ujumiskursusest võttis osa 105 kodutütart ja 14 vanemat. Kursusi juhatas Pärnumaa spordiinstruktor J. Tamm.



Parim telkkond vimpliga.

9. juulil toimus väljasõit laagri koosseisuga Tahkuranda. Presidendi monumendi juures rivistuti ja instruktor Valve Kond kõneles President K. Pätsist. Seejärel tutvuti Presidendi sünnikoha, talu ja ümbrusega. Käidi ka Uulu kirikus.

NK TARTU MALEVA TEGEVUSEST.

NK Tartu Malev on koostanud eelolevaks tegevusperioodiks õige laiaulatusliku

töökava, mis leidis neil päevil peetud vanemate juhtide koosolekul üksmeelset heakskiitmist. Tegevuskava on koostatud kuude viisi ja selles on rõhku pandud nii sise- kui välitegevusele. Kuna eeloleva tegevusaastaga täitub maleva asutamise 10 aastat, siis tahetakse senist tööintensiivsust tublisti tõsta.

Peale kaasaitamise TEPS-i näituse korraldamisel, Vabariigi Presidendi vastuvõtul ja KL Maleva sügispeol on septembri töökavas nähtud ette koosseisude korraldamine, Maleva tegevuse avakoondus avaliku lõkkeõhtuga Toomeorus, kergejõustikuvõistlused, matkad, rännakuvõistlus rühmadele ja võimaluse korral ka ujumismärgi katsed.

Oktoobris toimub patrull-rännakuvõistlus rühmadele, välimäng peredele, rühmapealikute kooli lõpetamine, signaliseerimisvoistlus, sõlmimisvoistlus, jalgrattamatk Saadjärvele, „Alati Valmis!“ võistluste läbiviimine ja Pajulahingumunumendi ehitustöödel abistamine.

Novembris alustab tegevust salgapealike kool, korraldatakse male- ja kabeturniir ja Maleva aastapäeva pidulik pühitsemine.

Detsembris toimub Maleva jõulukoondus ja võimaluse korral suusamatk Lõuna-Eestisse.

Jaanuaris korraldatakse suusatamis- ja uisutamiskursus, aja- ja raskusmääramise voistlus, üksustevaheline kabeturniir peredele ja maleturniir rühmadele. Samuti on kavatsus korraldada talipäev Elvas.

Veebruaris toimuvad uisutamise- ja suusatamisvoistlused koos märgikatsetega; võetakse osa KL suusatamisvoistlustest ja Vabariigi aastapäeva pühitsemisest.

Märtsis tulevad pidamisele rahvaste-pallivoistlused peredele, võrk- ja korvpallivoistlused rühmadele, ettevalmistused õppelaagriks ja 2. üleriiklikuks suurlaagriks.

Aprillis toimuvad laskevõistlused ja Maleva suurmäng.

Mais viiakse läbi kergejõustiku kolmevoistlus, kevadperioodi avarongkäik ja nädalalõpulaagrid Tartu läheduses.

Juunis on ette nähtud 4. nooremate juhtide õppelaager, kaasaitamine Vöidupüha pidustustel ja matk Tartumaale.

Juulis võetakse osa 2. üleriiklikust suurlaagrist ja teostatakse matk Saaremaale. Augustis toimuvad üksuste laagrid ja rännakud.



NOORTEMAGISTRITE KOGU TEATEID.

Noortemagistrite Kogu koosolekuilt.

Uhel ajal Noorte Kotkaste juhtidepäevaga peeti 22. ja 23. aug. s. a. „Kotkodus“ ka Noortemagistrite Kogu koosolekuid.

Noortemagistrite Kogu üldkoosolekul, mida juhatus mag. K. Liping, andis Kogu senisest tegevusest ülevaate nmag. V. Hiir.

Kogu liikmemaksuks määrati kr. 1.— aastas, eluaegseks liikmemaksuks kr. 25.—. Liikmemaksu tasumise tähtjaks määrati 1. detsember 1939. a.

Kogu 1939/40. aasta eelarve kinnitati kr. 180.— suuruses.

Uhtlasi võeti vastu Kogu töökava eelolevaks tegevusaastaks, kus pearõhk langeb Noortemagistrite Kogu kui organisatsiooni sisemisele väljakujundamisele ja organiseerimistöödele. Samuti kavatseb Noortemagistrite Kogu kõik jõud rakendada 1940. a. suvel toimuva 2. üleriikliku suurlaagri edukaks kordaminekuks.

Koosolekul algatatud küsimuste all arutati Noorte Kotkaste organisatsiooni üldisesse tegevusse, noorte kotkaste vormisse, eelseisvasse üldlaagrisse ja Kogu talipäevadesse puutuvaid küsimusi.

Noortemagistrite Nõukogu koosolekul võeti mõningate täiendustega vastu uus noortemagistriks saamise kord, mis esita-

take lähemal ajal kinnitamiseks NK Vane-male.

Noortemagistrite Kogu esimeheks valiti rõhuva hääleteenamusega senine esimees nmag. V. Hiir. Juhatusse valiti noortemagistrid A. Ohaka, R. Lahi, V. Kulasalu ja E. Tarn. Juhatuseliikme kandidaatideks valiti O. Randvee ja E. Vardja.



Noortemagister V. Hiir,
senine Noortemagistrite Ajutise Kes-
kuse esimees. Valiti Noortemagistrite
Kogu esimeheks.



Abiesimees
nmag. **A. Ohaka.**



Sekretär
nmag. **R. Lahi.**



Ametita liige
nmag. **V. Kulasalu.**



Ametita liige
nmag. **E. Tarn.**

Revisjonikomisjoni valiti nmag. J. Udikas, A. Soo ja V. Toom, kandidaadiks V. Pihlau.

Noortemagistrite Kogu juhatus koosolekul valiti Kogu abiesimeheks nmag. A. Ohaka ja sekretäriks R. Lahi. Ühtlasi määrati lähemalt kindlaks Noortemagistrite

Kogu asjaajamise kord ja puudutati mitmeid NK organisatsiooni tegevusse puutuvaid küsimusi.

Noortemagistrite Kogu revisjonikomisjoni koosolekul valiti revisjonikomisjoni esimeheks nmag. J. Udikas.

UUE TEGEVUSHOOAJA HOOGNE ALGUS PETSERIS.

Noorte Kotkaste ja Kodutütarde uue tegevushooaja alguseks oli spordinädala korraldamine 30. aug. — 07. sept. s: a. Sellest üritusest võttis osa 35 kodutütart ja üle 100 noorkotka.

Nädal algas noorte rühmadevahelise jalgpallivõistlusega. Startis neli meeskonda. Peale pinevaid mängu tuli võitjaks Patarei rühm. Patarei rühm võitis ühtlasi K/m P. Rätsepa poolt väljapandud rändauhinna — karika — esimest korda.

Kergejõustiku võistlustel saavutasid kodutütred järgmisi tulemusi:

B klass (9—13 a. v.) 60 m jooks — Pavlov, Helene — 9,8 sek.

kaugushüpe — Pavlov, H. — 3,27 m
kõrgushüpe — Toim, Silvia — 1,05 m

A klass (14—20 a. v.) 60 m jooks — Härm, Eugenie — 9,7 sek.

kaugushüpe — Härm, E. — 3,60

kõrgushüpe — Tatrik, Siina — 1,15

Parimale üksusele Petserimaa Kooperatiivilt väljapandud rändauhinna — kristallvaasi — võitis Gümnaasiumi rühm.

Noorte kotkaste tagajärjed kujunesid häiks, kusjuures saavutati rida maleva rekordeid.

Poiste B klassis: 60 m jooks — pk. Viktor Brahman — 9,3 sek.

kaugushüpe — nh. Udo Toming — 4,45 m (uus maleva rekord, end. 4,14 m.)

kõrgushüpe — pk. Joh. Palo — 1,30

pesapalli kaugusvise — pk. Joh. Palo — 58,20 m.

Petseris elutsevate Vabadusristi kava-

leride annetatud rändkarika võitis pk. Joh. Palo 18 punktiga.

Poiste A klassis: 60 m jooks — kp. Hammer, Rene 8,1 sek. (uus maleva rek., end. 8,2 sek.)

kaugushüpe — kp. Hammer, Rene — 5,10 m

kõrgushüpe — kp. Hammer, Rene — 1,40 m

pesapalli kaugusvise — pk. Püttsepp, Lembit — 60,20 m.

Vabadusristi kavaleride rändkarika võitis kp. Hammer, Rene 21 punktiga.

Noorte B klassis: 100 m jooks — nk. Henno Kerbis — 12,8 sek.

1000 m jooks nk. Henno Kerbis — 3.15,7 min.

kaugushüpe — pk. Arno Helleste — 5,99 m (uus maleva rek., end. 5,65 m.)

kõrgushüpe — pk. Arno Helleste — 1,60 m

odavise — pk. Olev Saarniit — 49,70 m

kuulitõuge — pk. Vellington Palo.

Vabadusristi kavaleride rändkarika võitis pk. Arno Helleste 34 punktiga.

Noorte A klassis: 100 m jooks — pk. Viktor Helstin — 12,6 sek.

400 m jooks — pk. Nikolai Tammik — 1.03,0 min.

teivashüpe — pk. Nikolai Tammik — 2,80 m, kõrgushüpe pk. Viktor Helstin —

1,65 m, kaugushüpe Valentin Pöder — 5,88 m, kuulitõuge pk. Telk Eugen —

12,11 m, odavise — sama — 43,60 m ja kettaheide — sama — 34,75 m.

Parima sportlasena võitis rändkarika pk. Nikolai Tammik 45 punktiga.

Parimale üksusele kergejõustikus oli Petserimaa Kooperatiivilt välja pandud rändauhinnaks rivotrumm.

Väljaandja: NK. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol. P. Asmus, prof. E. Ein, prof. J. Köpp, koolide inspektor J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kindr.-maj. A. Traksmaa.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid R. Lahi (tegevtoimetaja), V. Hiir, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetuse-talitus: Tartu, Võidu 10, tuba 24, tel. 37-44.

Tellimishind: aastas kr. 1.50, 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti.

Koos „Noore Kotkaga“ aastas kr. 2.—, 6 kuud — kr. 1.20.

Posti jooksev arve nr. 2133. Ajakiri ilmub 12 korda aastas.